

Stöd i att göra en barnkonsekvensanalys

HELSINGBORG

Barnkonsekvensanalys

En barnkonsekvensanalys är en prövning av barnets bästa och en metod för att ta fram ett beslutsunderlag. Med hjälp av barnkonsekvensanalyser kan beslutsfattare arbeta systematiskt och vara säkra på att barnperspektivet finns med i beslutet. En barnkonsekvensanalys kan till exempel vara ett viktigt underlag till en tjänsteskrivelse eller i ett projekt. Oavsett hur verksamhetens egna rutiner utformas ska stegen som redovisas nedan finnas med i barnkonsekvensanalysen:

1. Beställning av en barnkonsekvensanalys
2. Kartläggning
3. Analys och bedömning av barnets bästa
4. Förslag till beslut
5. Återkoppling
6. Utvärdering

1. Beställning av en barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalyser ska göras inför beslut som påverkar barn i allmänhet, särskilda grupper av barn, direkt eller indirekt eller enskilda barn. Det är upp till varje verksamhet att själv kartlägga vilka beslut som kan vara aktuella. Exempel på beslut: skolbarnens lunchtid ändras, ett nytt bostadsområde ska planeras, fritids får nya öppettider. Barn är individer under 18 år.

- Vem är beställare av barnkonsekvensanalysen? Politiker eller chef.
- Vilket beslut ska fattas?
- Vem eller vilka ska genomföra barnkonsekvensanalysen?
- När ska informationen vara färdigställd?

2. Kartläggning

Sammanställ inhämtad information som barnkonsekvensanalysen ska bygga på.

Barnens åsikter

- Vilka barn berörs och vilka kan undantas? Finns det särskilt utsatta grupper?
- Hur har de identifierats?
- Vad ska barn tillfrågas om och på vilket sätt? Använd till exempel elevrådsportalen, enkäter, fokusgrupper, barnhearing, rapporter om barns röster, ungdomsråd.
- Hur ska barnen få återkoppling?
- Beskriv barnens synpunkter och hur de har fått yttra sig.
- Alla barn ska ha likvärdiga möjligheter till inflytande. Se till att barn oavsett kön, ålder, etnicitet, socioekonomisk situation och funktionsnedsättning får göra sin röst hörd och synliggör eventuella skillnader i underlaget.

Faktaunderlag

- Vilka lagar, förordningar, myndighetsföreskrifter och artiklar i barnkonventionen reglerar frågan?
- Vilken viljeinriktning och mål finns i kommunen som är relevant?
- Vilken forskning och beprövad erfarenhet är relevant för frågeställningen?

Andras synpunkter

- Vilka andra aktörers synpunkter är relevanta? Andra aktörer kan vara till exempel vårdnadshavare, andra verksamheter inom kommunen, civilsamhället och regionen.
- Vilka intressekonflikter finns i frågan? Exempelvis olika grupper av barns intressen, ekonomiska resurser och vårdnadshavares intressen.

3. Analys och bedömning av barnets bästa

Analysen ska påvisa vad som är barnens bästa. Här beskrivs förslaget, kartläggningen och effekterna av beslutet. Bedöm hur förslaget förhåller sig till barnkonventionen.

I analysen ska också de intressekonflikter som gäller barnets bästa i förhållande till andra intressen föras fram, till exempel vårdnadshavarens eller samhällsekonomens intressen, samt hur tungt dessa ska väga i förhållande till barnets bästa. FN:s barnrättskommitté menar att barnets bästa alltid ska väga tungt.

I de fall förslag till beslut fattas med hänsyn till andra intressen än barnets bästa behöver du visa att barnets bästa vägts in i beslutsprocessen, motivera beslutet samt beskriva vilka kompensatoriska åtgärder som kommer att vidtas. När beslutet inte följer barnens bästa finns krav på att barnen ska kompenseras. Ge förslag på hur barnen ska kompenseras. Ett exempel på kompensatorisk åtgärd kan vara att skolbarnen får frukt av skolan på förmiddagen om de trots allt måste vänta längre på lunchen.

4. Förslag till beslut

I denna del beskriver du vad barnets bästa är och vilket beslut som ska tas utifrån analysen. I denna del beskriver du också eventuella kompensatoriska åtgärder som ska vidtas.

- Beskrivning av barnets bästa.
- Förslag till beslut.
- Beskrivning av eventuella kompensatoriska åtgärder.

5. Återkoppling

Beskriv hur och när barnen ska få återkoppling på beslutet.

6. Utvärdering

Utvärdera vilka effekter beslutet fick och hur väl detta stämde överens med de antaganden som barnkonsekvensanalysen byggde på. Bedöm om önskade effekter har uppnåtts eller om ytterligare åtgärder behöver vidtas. Barnen som berördes av beslutet ska få möjlighet att delta i sådana konsekvensutvärderingar.

Genom att göra denna typ av utvärderingar samlar verksamheten erfarenhet och blir bättre på att följa barnkonventionen. Har beslutet tagits av ett politiskt organ ska samma organ också informeras om resultatet av utvärderingen.

Läs mer

På <https://intranat.helsingborg.se/organisation/barnets-rattigheter/kunskap-om-barns-rattigheter/> hittar du kartläggningar och rapporter om barns livsvillkor. Där hittar du också exempel på barnkonsekvensanalyser som andra har gjort